

ชื่อเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในการปฏิบัติงานพัฒนา
สิ่งแวดล้อมชุมชนพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัย วินัย โยธาฤทธิ์ **ปริญญา** ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)

กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ณัฐมล อินทร์ประสิทธิ์ **ประธานกรรมการ**

ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ **กรรมการ**

อาจารย์ศศิธร ทองชัย **กรรมการ**

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม 2546

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในการปฏิบัติงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชนพื้นที่จังหวัดขอนแก่น 2) ประสิทธิภาพของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในการปฏิบัติงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชนพื้นที่จังหวัดขอนแก่น และ 3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขในการปฏิบัติงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชนของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่ดำรงตำแหน่งในปี พ.ศ. 2544-2545 จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง โดยกำหนดตัวแปรอิสระจำนวน 10 ตัว เข้าไปในสมการทั้งหมด คือ ฐานะทางเศรษฐกิจ การได้รับข่าวสารจากสื่อ การได้รับการยอมรับนับถือ การได้รับการฝึกอบรม ความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชน ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ เจตคติที่มีต่องานพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชน การได้รับคำชมเชยหรือเกียรติคุณดีเด่น การได้รับการสนับสนุนจากราชการหรือองค์กร และการได้รับความร่วมมือจากทีมงาน และตัวแปรตาม 1 ตัว คือ ประสิทธิภาพของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในการปฏิบัติงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชนพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในการปฏิบัติงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชนพื้นที่จังหวัดขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.05 ได้แก่ การได้รับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ และการได้รับคำชมเชยหรือเกียรติคุณดีเด่น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.557 ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบาย การผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 31.00

ประสิทธิภาพของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในการปฏิบัติงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชน พื้นที่จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับต่ำ

สภาพปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการปฏิบัติงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชน ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย สภาพปัญหา อุปสรรค ส่วนตัว คือ เศรษฐกิจในครอบครัวไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ขาดความชัดเจนในหน้าที่ แนวทางแก้ไข คือ ควรที่จะเพิ่มค่าตอบแทนให้มากขึ้นเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ควรที่จะมีการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชน ได้รับทราบว่าอาสาพัฒนาชุมชนคือใคร มาจากไหน มีบทบาทหน้าที่และภารกิจที่ได้รับ มอบหมายอย่างไร

สภาพปัญหาอุปสรรคภายนอก คือ ขาดงบประมาณ ชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจ ในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม มีรายได้น้อย สมาชิกมีความตระหนักและความรับผิดชอบ ในการที่จะพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนน้อย ไม่มีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ขาดวัสดุอุปกรณ์ ที่พร้อมใช้ในการเก็บขยะ แนวทางแก้ไข คือ รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุน โครงการต่าง ๆ ควรรณรงค์ปลุกจิตสำนึกให้ชุมชนมีความรักสิ่งแวดล้อม และจัดตั้ง กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน ควรมีแหล่งข้อมูลข่าวสารในชุมชน ควรจัดหาถังขยะ และสถานที่ทิ้งขยะ

Title: Factors Affecting the Effectiveness of the Work Performance of
Voluntary Community Leaders in Community Environment
Development Projects of Khon Kaen Province

Author: Mr. Winai Yotharit   **Degree:** M.A. (Social Sciences for Development)

Advisors: Ms. Narumol Inprasitha   Chairperson

                    Dr. Rungsun Singhalert   Committee

                    Ms. Sasithorn Thongchai   Committee

Rajabhat Institute Mahasarakham, 2003

The objectives of this research were to explore 1) factors affecting the effectiveness of the work performance of voluntary community leaders in community environment development projects of Khon Kaen Province, 2) the effectiveness of work performance of voluntary community leaders in community environment development projects of Khon Kaen Province, and 3) problems, obstacles and solutions to the problems of community environment development projects of Khon Kaen Province. The samples consisted of 100 voluntary community leaders who were in office during the years 2002-2003. The research instruments used for data collection were questionnaires. The data were analyzed by the SPSS for Windows Program and the statistics used comprised frequencies, percentage, means, standard deviation, Co-efficient Correlation, and Multiple Linear Regression of which ten independent variables were put into an equation. The independent variables consisted of economic status, access to media, recognition, training experience, knowledge and understanding of community environment development work, merits or outstanding awards, supports from the government or organizations and staff cooperation. The dependent variable of the study was the effectiveness of

work performance of voluntary community leaders in community environment development projects of Khon Kaen Province.

The major findings revealed that the factors affecting the effectiveness of work performance of voluntary community leaders in community environment development projects of Khon Kaen Province were access to media and merits or outstanding awards, having statistical significance at 0.05 and co-efficient correlation at 0.557. The percentage of all independent variables which explained the variability of the dependent variable was at 31.00.

It was found that the level of effectiveness of the work performance of voluntary community leaders in community environment development projects of Khon Kaen Province was low.

The problems, obstacles and solutions to the problems of community environment development projects of Khon Kaen Province dealt with personal problems and obstacles, namely, financial status which was not in accordance with the current economic situation and unclear job descriptions. The solutions to the problems were suggested that salary and remuneration should be increased to be in line with the current economic situation and more public relations campaigns about community development persons, their organization as well as roles, duties and responsibilities should be made.

The external problems and obstacles, on the other hand, dealt with insufficient budgets, lack of knowledge and understanding in conserving environment, low income, low level of the community's awareness and responsibilities in environmental development, no information centers and lack of instruments for collecting garbage. The solutions to the problems were suggested that the government should allot budgets to supports all projects and made more campaigns on love and awareness in environment. In communities, environment conserving groups should be set up and information centers should be established; garbage cans and dumps should be well supplied.